تحلیل

اف‌ای‌تی‌اف و عضویت در سازمان همکاری شانگهای

فعلاً امید به تسهیل امور است

ایران نهایتاً در جریان نشست اخیر سران سازمان همکاری شانگهای به عضویت کامل این سازمان درآمد. بعد از شروع رسمی روند عضویت ایران در سپتامبر ۲۰۲۱، ایران با امضای پروتکلی در مارس و یک یادداشت تفاهم در سپتامبر ۲۰۲۲ متعهد به اجرای تعهدات خود برای عضویت کامل در سازمان شد. در این دو سند تعهدات ایران برای رعایت اهداف و اصول مندرج در منشور سازمان و الحاق به همه توافقات و تعهدات بین‌المللی معتبر در سازمان فهرست شده بودند. دولت ایران در اجرای تعهداتش برای تکمیل روند عضویت کامل ماده‌واحده‌ای تحت عنوان «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به سازمان همکاری شانگهای» را تقدیم مجلس کرد. این ماده‌واحده که در ۴ بهمن ۱۴۰۱ به تصویب مجلس رسید و در ۵ بهمن مورد تأیید شورای نگهبان قرار گرفت، اجازه داد که ایران به منظور کسب عضویت دائمی در سازمان به ۴۵ سندی که عناوین آنها در قانون ذکر شده است، ملحق شود. این ماده واحده همچنین دارای ۵ تبصره و یک اعلامیه تفسیری است. صرف‌نظر از سرعت تصویب این ماده‌واحده عناوین ۴۵ سند و تأیید آن از سوی شورای نگهبان، سؤال این است که آیا محتوای این ۴۵ سند نیز مورد بررسی مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته یا تصویب آنها بدون توجه به محتوا بوده است. می‌دانیم که یک سند بین‌المللی که به تصویب نهاد قانون‌گذاری ملی می‌رسد، حکم قانون داخلی را می‌یابد و به اندازه قوانین داخلی در سطح ملی برای مخاطبان لازم‌الاتباع و الزام‌آور است. برای این منظور لازم است که متن کامل اسناد به زبان فارسی در روزنامه رسمی منتشر شوند. اگرچه در روزنامه رسمی ماده‌واحده به شمول عناوین اسناد انتشار یافته؛ اما جست‌وجوی نگارنده برای متن اسناد حاصلی نداشته است. می‌دانیم که این روند اگر به طور کامل و دقیق و با اطلاع تصویب‌کنندگان و مخاطبان و اطلاع‌رسانی لازم طی نشده باشد، به لحاظ حقوقی مشکل دارد. نکته درخور توجه دیگر درباره این قانون الحاق و ۴۵ سند این است که یکی از این اسناد «کنوانسیون شانگهای برای مبارزه با تروریسم، جدایی‌طلبی و افراط‌گری» است که مهم‌ترین اسناد این سازمان است. تعریفی که در این سند از تروریسم ارائه شده، از جهاتی مشابه و از جهاتی قوی‌تر از تعریف ارائه‌شده در کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم سی‌اف‌تی است که تصویب آن در ایران برای تأمین نظر اف‌ای‌تی‌اف به بن‌بست خورده است. درحالی که شورای محترم نگهبان از تعریف سی‌اف‌تی از تروریسم در مقام دفاع به نحو مندرج در جزء (ب) بند ۱ ماده ۲ سند ایراد گرفته؛ اما این جزء (ب) ضعیف‌تر و کم‌دامنه‌تر از جزء (ب) بند ۱ ماده ۱ کنوانسیون شانگهای است. در تعریف سی‌اف‌تی به «اعمالی که موجب قتل و جرح شدید یک غیرنظامی ...» می‌شود، اشاره شده؛ درحالی که در تعریف کنوانسیون شانگهای علاوه‌براین به «خسارت عمده به تأسیسات ...» و «سازمان‌دهی، برنامه‌ریزی، کمک و تشویق ...» تروریسم نیز پرداخته شده که در تعریف مندرج در سی‌اف‌تی نیست. البته تحفظ‌هایی در اعلامیه تفسیری ماده‌واحده وجود دارد؛ اما همین تحفظ‌ها را درباره سی‌اف‌تی نیز می‌توان داشت. بگذریم از اینکه ایراد به سی‌اف‌تی اساساً در حوزه سیاست و سیاست خارجی است که صرفاً در حوزه صلاحیت رهبری، دولت و مجلس قرار دارد. روشن است که ایرادهای سیاسی به سی‌اف‌تی به این معنی که گویا مانع کار با محور مقاومت خواهد شد، نادرست است؛ چراکه سی‌اف‌تی اساساً وارد مصادیق نمی‌شود؛ بلکه تعریفی عام از اَعمال تروریستی ارائه می‌دهد و بر لزوم جهت‌گیری قوانین کشورها به سمت مبارزه با تأمین مالی تروریسم در معنای عام تأکید دارد. به‌علاوه، ماده ۴ این کنوانسیون، تشخیص جرائم بر مبنای تعریف ارائه‌شده و چگونگی مجازات را برعهده تک‌تک کشورهای عضو گذاشته است. در هر حال اگر ایرادی به سی‌اف‌تی وارد باشد، همان ایراد به طریق اولی بر کنوانسیون شانگهای نیز وارد است و باید روشن شود که چطور یکی به‌راحتی تصویب می‌شود و دیگری چند سال است که در محاق است. بگذریم از اینکه کشورهای عراق، سوریه، لبنان و یمن خود استانداردها و لوایح اف‌ای‌تی‌اف را تصویب و اجرا کرده‌اند و گروه‌های مقاومت هم در زمره گروه‌هایی که از سوی شورای امنیت تروریست شناخته شده باشند، قرار ندارند. برخی اسناد ذکرشده در قانون الحاق نیز درباره رزمایش‌های نظامی-انتظامی و جابه‌جایی نیرو در داخل مرزهای ملی اعضا است که بحث درباره آنها نیز از نظر تطابق با قانون اساسی مهم است.

در شرایطی که خارج‌شدن ایران از لیست سیاه اف‌ای‌تی‌اف کار نظام بانکی ما با نظام بانکی بین‌المللی، به‌ویژه نظام بانکی کشورهای دوست مانند چین و روسیه را آسان‌تر و ارزان‌تر خواهد کرد، امید است تصویب کنوانسیون شانگهای مقدمه توجهی دوباره به دو کنوانسیون مرتبط با اف‌ای‌تی‌اف نیز باشد. اگر به گفته کارشناسان بانکی، تنها ضرر مستقیم و ملموس قرارداشتن ایران در لیست سیاه اف‌ای‌تی‌اف موجب تحمیل هشت تا ۱۴ درصد هزینه اضافی باشد، ضرر مستقیم بر حدود ۱۱۲ میلیارد دلار حجم تجارت ایران در ۱۴۰۱ روشن می‌شود. حجم ضررهای غیرمستقیم و اعتباری را تنها می‌توان حدس زد.

منبع: دیپلماسی ایرانی

اعتراض ۲۰ نماینده به ابطال حکم لطیفی؛

مجلس هم وارد ماجرای آقای معاون شد

حجت‌الاسلام محمدرضا میرتاج‌الدینی نایب رییس فراکسیون انقلاب مجلس شورای اسلامی از اعتراض ۲۰ نماینده طی تذکر کتبی به ابطال حکم معاون رئیس جمهور توسط دیوان عدالت اداری خبر داد.

متن کامل این تذکر به شرح زیر است: ابطال حکم معاون رییس جمهور توسط دیوان عدالت اداری به دلایل زیر مخدوش و خلاف اصول قانون اساسی است: این حکم بر خلاف اصول ۱۱۳، ۱۲۴، ۱۲۶ و ۱۴۱ قانون اساسی است؛ بر اساس اصل ۱۱۳ پس از مقام رهبری رییس جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود، بر عهده دارد. براساس اصل ۱۲۴ رییس جمهور می‌تواند برای انجام وظایف قانونی خود معاونانی داشته باشد و براساس اصل ۱۲۶ رییس جمهور مسئولیت امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً برعهده دارد و می‌تواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد.

اختیارات رییس جمهور در این اصول مطلق بوده و قیدی ندارد و تفسیر شورای محترم نگهبان در دوره‌های مختلف موید این مطلب است. ابطال حکم معاون رییس جمهور در امور اداری و استخدامی کشور توسط دیوان عدالت اداری بطور صریح این اصول را نقض می‌کند و اختیارات قانونی رییس جمهور را از بین می‌برد. از سوی دیگر بر اساس ماده ۷۱ قانون مدیریت، معاونین رییس جمهور، مقام سیاسی محسوب می‌شود و طبق بند ب ماده ۵۴ نصب و عزل آنها بر عهده عالی‌ترین مقام دستگاه (یعنی رییس جمهور) است همچنین مأموریت اعضای هیات علمی رسمی یا پیمانی دانشگاه‌ها مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی به دستگاه اجرایی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری، اعم از دولتی و غیردولتی است. بنابراین این حکم باید لغو شود.

دبیر شورای راهبردی روابط خارجی در نشست نقد کتاب «سیاست خارجی قدرت‌های بزرگ»:

دیپلماسی بخشی از میدان است

عکس: جماران

دبیر شورای راهبردی روابط خارجی معتقد است که روسیه نتوانست روایت درستی از حمله خود به دنیا ارائه دهد و برعکس غربی‌ها روایتی درست کردند که در آن روسیه مسئول حمله به اوکراین معرفی شده و دنیا هم آن را پذیرفت.

به گزارش ایسنا، سید عباس عراقچی در نشست نقد کتاب «سیاست خارجی قدرت‌های بزرگ» که روز سه شنبه در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد، گفت: مهم‌ترین کار دیپلماسی «روایت سازی» است و یکی از کارهایی که در روایت سازی این روزها انجام می‌شود، امنیتی سازی است. روایت از یک کشور به عنوان تهدید امنیتی به شکلی که بتوانید آن کشور را بدنام کنید و از آن مشروعیت زدایی کنید از کارویژه‌هایی است که روایت سازی به شما این امکان را می‌دهد و این کار موفقیت دیپلماسی است. قدرتی که در این کار موفق باشد در دیپلماسی و رسیدن به اهدافش موفق‌تر است.

وی ادامه داد: مؤلفه دیگر دیپلماسی بحث «ادراک سازی» و قدرت شناختی و معنایی است که به ما امکان می‌دهد در ذهن نخبگان طرف مقابل نفوذ کنیم و اهداف خود را پیش ببریم. آن چه امروز تعبیر به نفوذ در افکار می‌شود نوعی ادراک سازی است. به طور مثال روسیه نتوانست روایت درستی از حمله خود به دنیا بدهد برعکس غربی‌ها روایتی درست کردند از حمله روسیه به دنیا که دنیا آن را پذیرفت.

معاون وزیر امور خارجه پیشین کشورمان اظهار کرد: این روایت سازی است که بازنده و برنده را در تعاملات تعیین می‌کند، پس مؤلفه زیرساخت دیپلماتیک و مهارت‌های دیپلماسی یک مؤلفه قدرت است که همه کشورها به آن اهمیت می‌دهند. اینگونه نیست که دیپلماسی و کار دیپلماسی امری غیر ضروری باشد که بعضاً ما در اینجا با این تعبیر مواجهیم.

عراقچی تاکید کرد: دیپلماسی بخشی از میدان است و باید به آن توجه شود. هر کسی که جنگ را ببرد الزاماً صلح را نبرده است. ممکن است در جنگ پیروزی داشته باشید اما در صلح نتوانید این کار را خوب انجام دهید. وی افزود: دیپلمات‌ها مولفه‌های قدرت را در عرصه بین‌المللی نقد می‌کنند و تبدیل به منافع و ارزش می‌کنند. اگر دیپلماسی مؤثر نداشته باشید که داشته‌ها را به ارزش و سرمایه تبدیل کند در اصل کاری نکرده‌اید.

عراقچی تصریح کرد: درس دیگر کتاب مذکور این است که قدرت‌های بزرگ و جهانی در سیاست خارجی خود ممکن است اشتباه کنند یا شکست بخورند. تصور قدرقدرتی از هیچ کشوری نباید داشت و از طرفی نباید این نگاه را داشت که آنها در موقعیتی هستند که همه چیز به نفع آنهاست و همه چیز و همه تحولات کار قدرت‌های بزرگ است. این تصور اشتباهی است.

دبیر شورای راهبردی روابط گفت: در فهرست قدرت‌های بزرگ که در کتاب هم به آن اشاره شده، می‌بینیم که چند قدرت در دهه‌های قبل به چه شکل بالا و پایین شدند.

عراقچی ادامه داد: روسیه در اوکراین اشتباه زیاد کرده است یا آمریکا را ببینید در عراق چقدر اشتباه کرده است! این طور نیست که پشت میز مذاکره بنشینیم و تصور کنیم مذاکرات را از قبل باختیم! این کتاب ارزش مطالعه دارد و فصل اول و دوم را بسیار توصیه می‌کنم و باقی فصل‌ها برای دروس و رشته‌های تخصصی مفید است.

وی گفت: در کتاب مورد بحث این نکته مشهود است که کارشناسان مربوطه و تخصصی با نگاه تحلیلی در هر بخش آن را نگارش نکردند و بیشتر توصیف تاریخ سیاست خارجی کشورها مثل ژاپن است اما این لزوماً عیب کتاب نیست. همان طور که گفتم اطلاعات کتاب خوب است اما بحث تحلیلی‌اش کمتر است.

معاون وزیر امور خارجه پیشین کشورمان از نقد دیپلماسی ایران استقبال کرد و گفت: وظیفه دیپلمات‌ها و دیپلماسی روایتگری است که بخشی از این روایت‌گری را دیپلمات‌ها و بخشی را رسانه‌ها انجام می‌دهند. اخلاق دیپلماسی بحث چالشی است اما به نظرم باید اول اخلاق سیاسی را بررسی کرد. در دنیای فعلی اخلاق جایی در دیپلماسی به معنای عام کلمه ندارد و همان طور که گفته می‌شود، دیپلمات‌ها حقوق می‌گیرند که دروغ بگویند، در ایران هم می‌گویند دیپلمات «ماله کش» است یا اینکه خوب توجیه می‌کند. کار دیپلمات تأمین منافع و امنیت ملی و خرید اعتبار و حیثیت برای کشور است.

وی گفت: کشورهای خارجی اخلاق را رعایت نمی‌کنند اما دیپلماسی در جمهوری اسلامی مقید به اخلاق و اصولی است که حداقل ما سعی می‌کردیم رعایت کنیم.

عراقچی درباره احیای برجام گفت: اطلاعات من هم در حد اطلاعات دوستان و آن‌چه در رسانه‌هاست، می‌باشد، اما معتقدم باید اجازه دهیم آقایان امیرعبداللهیان و باقری و همکارانشان که مشغول این مأموریت هستند در آرامش و بدون حواشی مأموریت مهمی که دارند را انجام دهند تا این کار به سرانجام برسد.

عراقچی اظهار کرد: یکی از بندهای قطعنامه ۲۲۳۱ در اکتبر سال ۲۰۲۳ به پایان می‌رسد و مهم است این دوران را با درایت پشت سر بگذاریم. قطعنامه ۲۲۳۱ در زمان خودش به طور خودکار لغو می‌شود و ما از دستور کار شورای امنیت در ذیل هفت منشور خارج می‌شویم و این تحول بسیار بسیار مهمی است که نباید از دست برود.

وی ادامه داد: می‌دانیم در نظام و وزارت امور خارجه با جدیت دارند این مساله را دنبال می‌کنند. برجام دشمن زیاد دارد و دشمن اصلی آن رژیم صهیونیستی است. روزی که ترامپ از برجام خارج شد نتانیاهو جشن گرفت و از همه ابزارها استفاده می‌کنند که برجام برنگردد از این رو خیلی باید مراقبت کرد. در طول دوران ترامپ و خروجش از برجام با چنگ و دندان آن را حفظ کردیم. دو بار ترامپ کار را در شورای امنیت به رأی گیری کشاند اما موفق نشد و یک انزوای بین‌المللی را نصیب خودش کرد. در دولت جدید آمریکا فرصت پیش آمده و امیدواریم از این فرصت استفاده شود.

دبیر شورای راهبردی روابط خارجی گفت: اجماع کلی در کشور است برای احیای برجام و این موضوع را راهبردی می‌دانند و هنوز در دستور کار است و اصرار دارم بگویم که اجازه دهیم تیم مذاکراتی ایران کارش را انجام دهد و نکته منفی برای آنها ایجاد نکنیم.

عراقچی تصریح کرد: سیاست همسایگی دولت درست است از قبل هم بوده است، در این که ایران به لحاظ راهبردی باید در محیط پیرامونی خودش از ایجاد تنش جلوگیری کند و روابط مسالمت آمیز مثبت با همسایگانش داشته باشد کسی تردید ندارد. خوشحالم روابط ایران و عربستان که یکی از دو قدرت بزرگ منطقه است را شاهدیم. ما از این قضیه عبور کردیم. تنش میان دو کشور به نفع دو کشور و صلح منطقه نیست. سیاست منطقه‌ای و همسایگی به خوبی پیش می‌رود اما دشمنان و آفاتی دارد که باید مراقبت کرد.

وی تاکید کرد: باید مراقب روایت سازی‌ها و جنگ‌های روانی بود. پروژه معرفی ایران به عنوان تهدیدی امنیتی بودن را اسراییل همیشه دنبال کرده و ما با آن مقابله کردیم و این پروژه را شکست دادیم.

عراقچی گفت: روایت گری را باید همچنان حفظ کرد و اجازه نداد دوباره علیه ایران روایتی تهدیدآمیز ساخته شود و امیدوارم سیاست منطقه‌ای دولت در مسیر درستی که شروع کرده ادامه یابد.

خبر ویژه

برای نخستین بار در چهار دهه گذشته انجام گرفت؛

استقرار زیردریایی اتمی آمریکا در کره جنوبی

نسل فردا/ گروه بین الملل
news@naslefarda.net

ایالات متحده آمریکا برای نخستین بار در چهار دهه گذشته یک زیردریایی مجهز به سلاح هسته‌ای را در کره جنوبی مستقر کرد.

سفرهای دوره‌ای زیردریایی‌های بالستیک هسته‌ای آمریکا به کره جنوبی یکی از چندین توافقی بود که روسای جمهوری دو کشور در ماه آوریل در پاسخ به تهدید هسته‌ای در حال گسترش کره شمالی امضا کردند. آن‌ها همچنین برای ایجاد یک گروه مشورتی هسته‌ای دو جانبه و گسترش رزمایش‌های نظامی موافقت کردند. وزارت دفاع کره جنوبی اعلام کرد که ناو یواس‌اس کنتاکی، یک زیردریایی کلاس اوهایو، بعد از ظهر سه‌شنبه به وقت محلی وارد بندر بوسان کره جنوبی شد. این نخستین حضور یک زیردریایی اتمی آمریکا در کره جنوبی از دهه ۱۹۸۰ است. لی جونگ سوپ، وزیر دفاع حضور این زیردریایی را نمایشی از عزم آمریکا در اجرای تعهدش توصیف کرد. وزارت دفاع کره جنوبی در بیانیه‌ای درباره این تعهد گفت: «تعهدی که ایالات متحده در حفاظت از متحدان خود از قابلیت‌های کامل نظامی خود از جمله سلاح‌های هسته‌ای استفاده می‌کند.»

طبق گفته فدراسیون دانشمندان آمریکایی، زیردریایی‌های مجهز به سلاح‌های هسته‌ای آمریکا در طول جنگ سرد در اواخر دهه ۱۹۷۰ به‌طور مکرر به کره جنوبی رفت و آمد داشتند حتی در مواردی این حضور دو یا سه بار در ماه بود. در آن دوره آمریکا صدها کلاهک هسته‌ای در کره جنوبی داشت. اما آمریکا در سال ۱۹۹۱ تمامی سلاح‌های هسته‌ای خود را از شبه جزیره کره خارج کرد. جاه‌طلبی‌های هسته‌ای کره شمالی پس از تهدید به استفاده از سلاح هسته‌ای در درگیری با رقبای خود و انجام حدود ۱۰۰ آزمایش موشکی از آغاز سال گذشته فوریت جدیدی پیدا کرده است. کره شمالی هفته گذشته دومین آزمایش موشک بالستیک قاره پیما را که برای حمله به سرزمین اصلی ایالات متحده طراحی شده بود انجام داد. کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی پس از مشاهده این آزمایش قول داد که توانایی‌های رزمی هسته‌ای کشورش را بیشتر از گذشته تقویت کند.

از سوی دیگر مقامات کره جنوبی و آمریکا نشست افتتاحیه گروه مشورتی هسته‌ای را در سئول برگزار کردند تا راه‌های تقویت بازدارندگی در برابر تهدیدات هسته‌ای کره شمالی را بررسی کنند.

در بیانیه مشترک دو کشور پس از این دیدار آمده است: «هرگونه حمله اتمی از سوی کره شمالی علیه آمریکا یا متحدانش غیرقابل قبول است و منجر به نابودی این رژیم خواهد شد.»

سرمقاله

موردِ عجیب سیاست خارجی آمریکا:

ریچارد هاس استعفا کرد!

ادامه از صفحه یک

مختلف نظیر ایران، کره شمالی، چین، روسیه و غیره نیز داشته است. با این همه، ریچارد هاس به تازگی و همزمان با رها کردن کرسی ریاست بر اندیشکده شورای روابط خارجی آمریکا، موضع گیری عجیبی را در پاسخ به این سؤال که اصلی‌ترین تهدید علیه امنیت ملی آمریکا و منافع جهان را چه می‌داند؟ مطرح کرده است. او به صراحت گفته که خودِ دولت ایالات متحده آمریکا را بایستی بزرگترین تهدید در حوزه‌های مذکور به شمار آورد. در واقع، ریچارد هاس معتقد است که دولت آمریکا در شرایط کنونی و البته در بازه زمانی تدریجی سال‌های گذشته، به قدری در نقطه مقابل شعارهای ادعایی خود در عرصه بین المللی رفتار کرده که نه تنها اعتبار خود را به شدت زیر سؤال برده، بلکه عملاً جهان را روز به روز به عرصه‌های جدیدتری از درگیری‌های سخت رهنمون کرده و می‌کند. اهمیت موضع گیری اخیر ریچارد هاس را تا حد زیادی می‌توان با توجه به این نکته دریافت که او به عنوان یک نظریه پرداز شناخته شده در حوزه سیاست خارجی آمریکا، همواره به دنبال واکاوی و شناسایی اصلی‌ترین تهدیدات خارجی علیه منافع و امنیت ملی کشورش بوده است.

با این حال، اکنون به صراحت جنسِ نگاه خود را تغییرِ داده و از بیرون، معطوف به داخلِ کشورش شده است. هاس به تازگی به نحوی موضع گیری کرده که عملاً این پیام را می‌رساند که نَه دولت‌های دموکرات و نَه دولت‌های جمهوریخواه، چندان وی را به عنوان حامیان اصلی منافع ملی آمریکا مجاب نمی‌کنند. اساساً بر پایه دیدگاه‌های افرادی نظیر ریچارد هاس نیز است که بسیاری از دیگر اندیشمندان حوزه روابط بین الملل نظیر فرانسیس فوکویاما نیز به صراحت از افول موقعیت بین المللی آمریکا در آینده‌ای نزدیک خبر می‌دهند و البته که آن‌ها نیز همچون ریچارد هاس، رویه‌های غیرمنطقی دولت آمریکا و سست شدن بنیان‌های احترام بین المللی آن مخصوصاً از جانب شرکا و متحدانش را به عنوان موارد اصلی استدلال‌های خود ذکر می‌کنند. به طور خاص فوکویاما تاکید دارد که آمریکای کنونی شبیه به درخت بزرگی است که از درون توسط موریانه‌ها خورده شده است و هر لحظه امکان فروپاشی منظره به ظاهر زیبای آن وجود دارد. مسائلی که از در پیش بودن بحران‌های قابل توجه برای آمریکا در آینده‌ای نه چندان دور خبر می‌دهند.

آموزش رزمی به گروه‌های داوطلب در شهر لویو در اوکراین.
منبع: رویترز

مسدود کردن خیابان‌های شهر تل آویو اسراییل از سوی معترضان ضد نتانیاهو.
منبع: زوما

گزارش روز

مجلس با یک تقاضای تحقیق و تفحص موافقت کرد؛

تحقیق و تفحص از اوقاف؟ بله!

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تقاضای تحقیق و تفحص از عملکرد سازمان اوقاف و امور خیریه موافقت کردند. گزارش کمیسیون فرهنگی مبنی بر تصویب تقاضای تحقیق و تفحص از عملکرد سازمان اوقاف و امور خیریه در نشست علنی سه شنبه در دستور کار مجلس قرار گرفت و نمایندگان با ۱۷۰ رأی موافق، ۱۸ رأی مخالف و یک رأی ممتنع از ۲۰۹ آرای مأخوذه با تقاضای تحقیق و تفحص از سازمان اوقاف موافقت کردند.

احمد راستینه سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس با طرح سؤال چرا موقوفات بسیار زیاد واقفین بدون برنامه رها شده است برنامه سازمان در نذورات چند صد میلیارد تومانی مردم در بقاع متبرکه چیست؟ محورهای تحقیق و تفحص را به شرح ذیل قرائت کرد:

۱- گزارشی از مصادیق، میزان و نحوه سرمایه گذاری اوقاف طی ۵ سال اخیر، از محل اعتبارات دولتی و موقوفات و بقاع متبرکه و سایر. **۲**- گزارش از مصادیق، میزان و نحوه هزینه کرد حق النظاره و حق التصدی که به شکل متمرکز در دست ریاست سازمان قرار می‌گیرد و طی ۵ سال گذشته. **۳**- گزارش مبسوط از رقبه ها و موقوفاتی که سالیان سال است به ثمن بخس در اختیار افراد ذی نفوذ و غیر مرتبط قرار گرفته است. **۴**- گزارش مبسوط از میزان مبالغ موجود در حسابهای بانکی ادارات کل و سازمان که ماه‌ها است در بانک‌ها رسوب یافته است. **۵**- گزارش از نحوه و چگونگی هزینه کرد حفظ عین و علت افزایش آن و مصادیق هزینه کرد آن.

۶- گزارش از نحوه و چگونگی نظارت بر عملکرد هزینه‌ای اعتبارات غیر دولتی اوقاف طی ۵ سال گذشته. **۷**- گزارش شیوه قیمت گذاری موقوفات جهت واگذاری به اشخاص اعم از مشارکت، اخذ پذیره یا اجاره و یا سایر.

۸- گزارش از نحوه، مصادیق و میزان هزینه کرد نذورات مردم در بقاع متبرکه طی ۵ سال گذشته. **۹**- ارائه گزارش عملکرد در خصوص احیاء دهها میلیارد تومان موقوفات رها شده در کشور. **۱۰**- گزارش از نحوه، مصادیق و میزان هزینه کرد عایدات موقوفات کشور طی ۵ سال گذشته. **۱۱**- گزارش از مصادیق و میزان وصول عایدات موقوفات در اختیار دولت و در صورت عدم وصول علت عدم وصول آن چیست؟

۱۲- گزارش از اعمال مدیریت طی ۵ سال اخیر جهت کاهش نارضایتی مردم از عملکرد صف و ستاد سازمان اوقاف.

۱۳- گزارش از موقوفات و املاک سایر مواردی که بصورت ترک تشریفات در کمیسیون املاک در سطح کشور و بویژه استان تهران که به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار شده همراه با نام اشخاص حقیقی و حقوقی و مستندات کارشناسی شده آن طی ۵ سال گذشته.

۱۴- گزارش از میزان کمک‌های بلاعوض به سازمان‌ها، نهادهای فرهنگی مذهبی و علمی طی ۵ سال گذشته.

۱۵- باغ موقوفه مدرسه علمیه سعدیه رامیان و موقوفات استان گلستان و نحوه هزینه کرد درآمدهای آن. **۱۶**- شفاف سازی موضوعات مالی اوقاف و امور خیریه. **۱۷**- عدم پاسخگویی مدیران اوقاف به دستگاه‌های مختلف. همچنین سیدجلیل میرمحمدی میبدی نماینده متقاضی تحقیق و تفحص در تشریح تقاضای خود گفت: قرن‌هاست که واقفین با نیت خیر و با هدف گره گشایی از مشکلات مردم و نشر فرهنگ ناب محمدی و ترویج سیره نبوی و اهل بیت نسبت به وقف سرمایه، ملک و یا سایر اموال خود می‌کند اما به دلیل مدیریت ناصحیح حاکم بر سازمان اوقاف صدها میلیارد تومان زمین‌های وقف و آثار فرهنگی موقوفه ده‌ها سال است که بدون برنامه رها شده و متاسفانه وقف به جای مشکل گشایی تبدیل به مشکل و به نوعی معضل شده است. نماینده مردم تفت و میبد در مجلس با اشاره به درآمدهای اوقاف و امور خیریه و نحوه هزینه کرد آن در سطح کشور اظهار داشت: سازمان اوقاف مشخص کند که این سازمان محل سرمایه گذاری‌های خود را کجا انجام داده است؟ چرا در جاهایی که وظیفه‌اش بود وظایف خود را انجام نداده و در جاهایی که ربطی به اساسنامه و تکلیفش ندارد سرمایه گذاری کرده است؟ این موضوعات باید مشخص شود. میرمحمدی اضافه کرد: امروز نحوه رویکرد مدیریتی اوقاف به گونه‌ای است که مردم را ناراضی کرده و آنها رغبتی برای وقف ندارند و این وضعیت مطلوب نیست.